

بخش اقتصاد OECD علی‌رغم پیش‌بینی‌ها ریسک سرمایه‌گذاری در ایران را همچنان عدد ۶ می‌داند و این موضوع در ورود سرمایه‌گذار به ایران تاثیر منفی دارد.

بخش اقتصاد – OECD علی‌رغم پیش‌بینی‌ها ریسک سرمایه‌گذاری در ایران را همچنان عدد ۶ می‌داند و این موضوع در ورود سرمایه‌گذار به ایران تاثیر منفی دارد. رتبه‌ای که به زعم رئیس سازمان سرمایه‌گذاری، سیاسی تعیین شده ولی به اعتقاد کارشناسان ضمن پذیرش سیاسی بودن آن مرهون برخی عوامل خارجی و به ویژه عوامل داخلی است که دولت باید اصلاح آن‌ها را در دستور کار قرار دهد.

به گزارش ایسنا، سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD)، سالانه در چند نوبت، شاخصی به نام COUNTRY RISK را منتشر می‌کند. شاخصی که از صفر تا هفت عددگذاری شده و میزان ریسک موجود در هر کشور برای سرمایه‌گذاری را نشان می‌دهد. قبل از سال ۱۳۸۵ OECD ریسک سرمایه گذاری در ایران را عدد چهار مشخص کرده بود که رکوردی برای ایران به حساب آمده و آن مقطع در گروه کشورهای با ریسک متوسط قرار می‌گرفت. پس از آن و در دولت‌های نهم و دهم به واسطه سیاست‌گذاری‌های اقتصادی آن دولت‌ها تشدید تحریم‌ها، ریسک ایران عدد هفت تشخیص داده شد که به سرمایه‌گذار علامت می‌داد بیشترین میزان ریسک برای سرمایه‌گذاری در ایران وجود دارد. همین وضعیت به افت شدید جذب سرمایه خارجی در اقتصاد ایران منجر شد. به همین دلیل با روی کار آمدن دولت یازدهم و اهمیتی که وزارت اقتصاد به مسئله جذب سرمایه‌خارجی قائل بود اقداماتی را برای کاهش ریسک سرمایه گذاری در ایران انجام داد. مثلا تلاش‌های زیادی در جهت حل اختلافات موجود با OECD و پرداخت بدهی‌ها به موسسات بیمه‌ای نظیر هرمس انجام داد.

پس از مذاکراتی که از سوی سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های فنی و اقتصادی ایران با سازمان همکاری و توسعه اقتصادی صورت گرفت، کارشناسان این سازمان با توجه به تغییراتی که از یک سو در موقعیت ایران در دنیا و از سوی دیگر در ساختار اقتصاد کلان رخ داده بود، مجاب شدند تا در گزارشی که تیر ماه ۱۳۹۵ منتشر شد، ریسک ایران را به عدد شش کاهش دهند. با این حال علی‌رغم پیش‌بینی‌ها در تیر ماه سال جاری بهبودی در وضعیت ریسک کشورمان ایجاد نشد و OECD همچنان رتبه شش را برای ریسک سرمایه‌گذاری در ایران لحاظ کرد.

موضوعی که می‌توان آن را از ابعاد مختلفی تحلیل کرد که شاید سیاسی بودن این رتبه که از محمد خزاعی، رئیس سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های فنی و اقتصادی ایران مطرح شد، یکی از آن‌ها باشد.

او چندی پیش در جمع خبرنگاران در پاسخ به این سوال که چرا علی‌رغم پیش‌بینی‌ها ریسک سرمایه گذاری در ایران همچنان در عدد شش باقی مانده است، بیان کرد: «تردید نکندید که بخشی از آن سیاسی است. با همین وضعیت اقتصادی و سیستم بانکی و شرایطی که داریم، تجربه به ما می گوید که ما باید رتبه چهار اعتباری را داشته باشیم؛ ولی در مباحث کشورهای OECD هم شرایط اقتصادی مطرح است و هم عوامل سیاسی. تاکید می‌کنم ریسک اعتباری ما در بدترین حالت حداقل باید چهار باشد. بر اساس اطلاعاتی که من دارم و صحبت هایی که شده انتظار می رود این رتبه به پنج کاهش یابد.

بخش اقتصاد– طرح شکست خورده کارت‌های اعتباری برای کالای ایرانی که به نظر می‌رسید با اختلاف قابل توجهی که بین مسئولان مربوطه در این مورد وجود داشت با پرونده‌ای بسته شده مواجه شده‌بار دیگر و بر اساس تکالیف قانونی در دستور کار قرار گرفته است. این طرح با اما و اگرهایی از سوی مدیران بانکی مواجه شده که در راس آن انتخاب نوع کالا و محدودیت برندها قرار دارد.

به گزارش ایسنا، کارت‌های اعتباری بعد از سال‌ها سکوت در شبکه بانکی با بستن‌ای که به عنوان تسریع کننده رونق اقتصادی نام برده می‌شد بار دیگر به پیشخوان بانک‌ها برگشت. بر این اساس طرحی که از زمان اعلام تا چند ماه بعد که به مرحله اجرا رسید بارها دستخوش تغییراتی شد و نشان می‌داد برنامه از پیش تعیین شده‌ای برای آن وجود نداشته در نهایت نتوانست به هدفی که برای آن مشخص شده بود، دست پیدا کند و مسئولان مربوطه آن را شکست خورده نامیدند.

قرار بر این بود تا با مشارکت بانک مرکزی و وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت) تا سقف ۱۰ میلیون تومان و با سود ۱۲ درصد و بازپرداخت حدود سه ساله منابعی برای گروه‌های هدف ارائه شده و دریافت کنندگان بتوانند از طریق آن به خرید کالا مبادرت کنند، اما کالاهای فقط ایرانی و در کنار آن محدود به برندهای خاصی می‌شد که از سوی وزارت صمت تعیین شده بود.

به هر صورت در جریان یک ساله‌ای که از اجرایی شدن طرح کارت اعتباری خرید کالای ایرانی گذشت، با وجود اعتبار حدود ۴۲۰۰ میلیاردی که بانک مرکزی از محل منابع پرقدرت خود در نظر گرفته بود، در نهایت عملکرد شبکه بانکی با توجه به تقاضایی که وجود داشت فقط در حد استفاده ۴۲ میلیاردی از این اعتبار بود که به یک صدم کل مبلغ کارت اعتباری صادر شده می‌رسید.

در این شرایط اختلاف نظرهایی بین مدیران وزارت صمت و بانک مرکزی در این باره وجود داشت؛ جایی که بارها نعمت‌زاده وزیر سابق صنعت، معدن و تجارت گله‌مندانه عدم پیشرفت طرح را کم کاری بانک‌ها و عدم تامین مالی برای صدور کارت‌های اعتباری اعلام کرده بود، اما در سویی دیگر رئیس کل بانک مرکزی معتقد بود که طرح کارت اعتباری خرید کالای ایرانی شکست خورده آن هم به این دلیل که کالاهایی که از سوی وزارت صمت تعیین شده بود از کیفیت چندانی برخوردار نبوده و مورد استقبال مردم قرار نگرفته است.

گرچه به نظر می‌رسید پرونده کارت‌های اعتباری بسته شده باشد، اما بر اساس مصوبه ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی بار دیگر اجرای طرح جدیدی از این کارت‌ها در دستور

{اقتصاد}

ریسک سرمایه‌گذاری در ایران همچنان بالاست

دستان لرزان سرمایه‌گذار زیر سایه انواع ریسک‌ها

آیا رتبه ایران سیاسی است؟

به زعم برخی کارشناسان سیاسی گرچه ممکن است تعیین رتبه شش برای ایران را تا حدی سیاسی دانست ولی واقعیت این است که اوضاع ایران از لحاظ ریسک کشوری چندان مناسب نیست و شاید رتبه‌ای بیش از این نیز نتوان برای آن در نظر گرفت.

در این زمینه غلام‌حسین دوانی درگفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: «گرچه می‌توان تاثیر رفتار سیاسی را بر رتبه ایران بررسی کرد ولی واقعیت این است که اوضاع برای ورود سرمایه‌گذار در ایران چندان مناسب نیست و لزوما وضعیت ریسک اعتباری در ایران مطابق با میل و نظر ما نیست.

او افزود: «ممکن است هر دانش آموزی دلش بخواهد نمره ۲۰ بگیرد ولی واقعیت آن است که کسی ۲۰ می‌گیرد که برگ‌اش را به اندازه ۲۰ پر کرده باشد. وضعیت در ایران به گونه‌ای نیست که رتبه اعتباری ایران به چهار برسد و نمی‌توان با صراحت گفت آنچه OECD اعلام می‌کند سیاسی است.

آسیب‌هایی بیرون از مرزهای جغرافیایی

به زعم بسیاری از کارشناسان رتبه ایران را تحت‌الشعاع برخی عوامل خارجی وداخلی قرار داده است. شاید مهم‌ترین عوامل خارجی را بتوان در وضعیت جغرافیایی ایران دانست. همسایگانی که در جنگ و آشوب به سر می‌برند، ریسک سرمایه‌گذاری در ایران را بالا برده‌اند.

این موضوعی است که خزاعی نیز به آن اشاره داشته است. چندی پیش وی در توضیح وضعیت ایران با توجه به جغرافیایی که آن را محاصره کرده است، بیان کرده بود: «تعیین ریسک به عوامل متعددی بستگی دارد که یکی از آن‌ها لحاظ وضعیت امنیت یک کشور است. درست است که ما در منطقه ای قرار گرفتیم که جزو با ثبات‌ترین کشورها به شمار می‌آید اما در اطراف ما همه کشورها نا امن هستند. وقتی در یکی از کشورهای همسایه، کشورهای دوست آن، خطوط پروازی

اما و اگرهای بازشدن یک طرح شکست خورده

کارت‌های اعتباری در انحصار برند

کار قرار گرفت و وزارت صمت چندی پیش طرحی را برای صدور حدود دو میلیون کارت اعتباری با مبلغ پنج میلیون تومانی به بانک مرکزی ارائه کرد.البته چندی نکشید که بانک مرکزی طرح وزارت صمت را کنار گذاشته و خود اقدام به پیش بینی‌هایی برای کارت‌های جدید کرده است. این در حالی است که اکنون طرح در کمیسیون

اعتبارات بانک مرکزی در حال بررسی بوده و احتمالا تا یکی دو هفته آینده به تصویب خواهد رسید.

نکاتی در مورد صدور کارت اعتباری

در شرایطی کارت‌های اعتباری برای خرید کالای دوباره به شبکه بانکی بر می‌گردد که طرح این موضوع با برخی مدیران ارشد نظام بانکی با اظهاراتی همراه بود. برخی مدیران بانکی معتقدند روالی که اکنون برای کارت‌های اعتباری در ایران در نظر گرفته شده اگر قرار باشد به همین روال ادامه پیدا کند بار دیگر با شکست مواجه می‌شود. در کمتر جایی از دنیا روند استفاده از کارت‌های اعتباری به طریقی که اکنون در نظام بانکی ما وجود دارد مورد استفاده قرار می‌گیرد، چرا که کارت اعتباری نباید به طور دستوری به

سامانه وام ازدواج باز شد

ضربتی وام ازدواج را به مرحله اجرا در آورد که بتواند صف حداقل ۵۰۰ هزار نفری متقاضیان را تا حد ممکن کاهش دهد. در نتیجه اجرای این طرح تا اواخر شهریورماه بیش از ۴۰۰ هزار فقره تسهیلات ازدواج با مشارکت بانک‌های حاضر در سامانه و تشدید پرداختی‌ها از سوی ۱۱ بانک عامل تعیین شده برای طرح ضربتی پرداخت شد. با وجود این که پایان شهریورماه زمان اتمام طرح ضربتی بانک مرکزی بود اعلام شد، تعلل زوجین در تکمیل پرونده و انجام روال ارائه تسهیلات موجب شد تا این طرح ۱۵ روز دیگر تمدید شود، با این حال در روزهای اخیر متقاضیان در هنگام مراجعه برای ثبت نام با مشکل مواجه شدند، هر چند که

خود را قطع می‌کنند، طبیعتا این منطقه، منطقه پرریسکی است و این مسئله جزو واقعیت‌هایی است که در رابطه با ایران وجود دارد.

کارشناسان اقتصادی ضمن اهمیت دادن به این بحث این را هم معتقدند که درست است که بحث همسایگان در ریسک سرمایه‌گذاری در ایران موثر است ولی به هر حال عوامل مهم‌تری هم هستند که آن را می‌توان در روابط سیاسی بین‌المللی ایران و همچنین برخی عوامل داخلی جست‌وجو کرد. گرچه با استمرار حضور حسن روحانی در جایگاه رئیس‌جمهوری، برخی امیدها نسبت به آینده سرمایه‌گذاری در ایران افزایش یافته ولی بدشناسی تاریخی ایران در این مقطع بود که ترامپ در آمریکا رئیس‌جمهور شده و استفاده از ادبیات تنش‌زا و تهدیدآمیز علیه ایران توسط وی منجر شود که ریسک سرمایه‌گذاری در ایران افزایش پیدا کند. دوانی در این زمینه چنین توضیح می‌دهد:«به هر حال سایه تحریم‌ها هنوز کم نشده و تحریم آمریکا پابرجاست و آمریکا وقتی ایران را تحریم می‌کند، سایر قدرت‌هایی که می‌خواهند با ایران وارد معامله شوند، می‌ترسند این معامله آنها را دچار مشکل بانکی از سوی آمریکا کند. چنین شرایطی منجر به آن شده که قدرت‌های بزرگ برای ورود به معامله با ایران دچار تردید باشند.»

نگاهی به عوامل داخلی

علاوه بر آنچه درباره عوامل تهدید کننده بین‌المللی مطرح شد، عوامل داخلی نیز در نامناسب بودن ریسک کشوری در ایران موثر است. شاید مهم‌ترین آن را بتوان نامناسب بودن فضای کسب و کار دانست. غلام‌حسین دوانی در این رابطه می‌گوید: «مسائل داخلی تشدیدکننده پر ریسک بودن سرمایه‌گذاری در ایران است. یکی از مهم‌ترین مسائل داخلی مسائل مربوط به ثبت شرکت خارجی است. اکنون اگر یک شرکت خارجی بخواهد ثبت شود، باید مکافات بسیاری را تحمل کند. اگر قرار باشد برای ثبت یک شرکت داخلی یک روز زمان صرف شود، برای ثبت یک شرکت خارجی باید حداقل ۲۰ روز زمان گذاشته شود. یکی دیگر از مسائل مربوط به شرکت‌های خارجی بحث مالیات آن‌هاست. قانون، معافیت‌هایی را برای شرکت‌های خارجی در نظر گرفته است ولی چندان وضعیت مالیات‌ستانی از این شرکت‌ها شفاف نیست. »

او با اشاره به اینکه یکی دیگر از عوامل بازدارنده مسئله حقوق مالکیت است، می‌گوید: «وضعیت قراردادهای خارجی در این قالب که آنهایی که صاحب زمین می‌شوند، چگونه می‌توانند آنها را واگذار کنند و … در قوانین ما دچار مشکل است و این مسائل نیز تاثیرگذار است. ضمن اینکه در کنار این موارد شاخص‌های اقتصادی نیز وضعیت مناسبی ندارند که سرمایه‌گذار به آنها دل خوش کند. »

افق پیش رو

خزاعی به آینده امیدوار است و می‌گوید به احتمال بسیار قوی رتبه بعدی ایران پنج و رتبه بعدی چهار تعیین شود. او قراردادهای خطوط اعتباری که تنظیم و امضا می‌شود را هم موثر دانسته و می‌گوید که این قراردادهای خوبی بهبود ارتبه ایران موثر خواهد بود زیرا نشان می‌دهد که سیستم مالی دنیا به سیستم مالی ایران اعتماد می‌کند و بر مبنای ثبات سیاسی ایران وارد میدان شده است.

گزارش

استارت‌آپ‌ها گرفتار آزمون و خطای تصمیم‌گیری می‌شوند؟

بخش اقتصاد– می‌گویند، استارت آپ یک سازمان موقت است،یعنی وظیفه اصلی آن جست وجوی فوری مهم‌ترین مدل کسب و کار در کمترین زمان ممکن است.در این میان البته چالش‌های بسیاری هم پیش روی فعالیت این کسب و کارهای نوین وجود دارد، نبود متولی خاص این حوزه در کشور و عدم سیاست‌گذاری کلان حاکمیت در کنار فقدان ساز و کارهای حمایتی و عدم واگذاری تصدی‌گری به بخش خصوصی از مهم‌ترین موانع حضور استارت آپ‌ها در اقتصاد کلان است.

در حال حاضر وضعیت مبهمی در خصوص مسئولیت‌پذیری وزارتخانه‌ها نسبت به استارت آپ‌ها وجود دارد و هر از گاهی تلاش‌های پراکنده‌ای در جهت حمایت صورت می‌گیرد. نکته حائز اهمیت در این میان آزمون و خطاست که ماهیت وجودی استارت آپ‌ها را تشکیل می‌دهد؛یعنی معلوم نیست که استارت آپ‌های ایرانی قرار است به کجا بروند.

کارآفرینان استارت آپ در ایران می‌گویند، موانع متعدد تولید و مالی در نظام اقتصادی کشور همچون وزنه سنگینی به پای کسب و کارهای جدید چسبیده است.به طوری که هر گونه چابکی را از آن سلب کرده است. زهرا کریمی اقتصاددان و استاد اقتصاد دانشگاه مازندران می‌گوید:«استرسی به اینترنت و فعالیت در دنیای مجازی در جامعه ما رو به افزایش است؛ به همین دلیل فضا برای اینکه از این ابزار نوین، برای فعالیت اقتصادی استفاده شود، بسیار مثبت است. با این حال تعداد کسب و کارهای مبتنی بر نت در ایران محدود است؛ هر اندازه که از نظر قانونی بر این کسب و کارها نظارت مستحکمتری شود و ساز و کار کنترل بیشتری برای آنها وجود داشته باشد، می‌توانند فراگیرتر شوند.»

رشد قارچ گونه با یا هدف

این روزها هر سایت اینترنتی را که باز می‌کنید، با هجوم تبلیغات گسترده مواجه می‌شوید؛ این موضوع نشان می‌دهد که عده‌ای از طریق این سایتها در حال تبلیغات و خرید و فروش هستند و به هر نحو ممکن کسب و کاری راه انداخته اند .

خانم کریمی اقتصاددان در این رابطه با افزایش کسب و کارهای اینترنتی می‌گوید:«هرچه ساز و کار کنترل و نظارت بر این کسب و کارها بیشتر باشد، فضا برای ادامه‌فعالیت این بخش، اطمینان‌بخشتر و زمینه‌برای رونق و گسترش این کسب و کارها فراهم تر می‌شود. مهم این است که کسب و کارهای اینترنتی در ایران در حال بیمودن مسیر رشد و توسعه هستند. اما اینکه این نوع از کسب و کار بتواند به عنوان یک کسب و کار گسترده برای افراد مختلف مطرح شود، به اعتمادی نیاز دارد که فعال در فضای کسب و کار ما وجود ندارد. چراکه در حال حاضر بسیاری از مردم نگران تقلب و کلاهبرداری در این حوزه هستند. بنابراین در شرایط فعلی، سهم این نوع از کسب و کار در حد فروش کالا و عرضه خدمات در بازار اشتغال بسیار ناچیز است.» یکی از راهکارهای توسعه استارت آپ‌ها در ایران رویکرد فرادستگاهی است. این رویکردی سبب می‌شود تا وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، ارشاد، ارتباطات و فناوری اطلاعات و صنعت، معدن و تجارت برای تقویت استارت آپ‌ها با هم هماهنگ باشند. کارشناسان می‌گویند، مادامی که چنین هماهنگی ایجاد نشود، نمی‌توان انتظار داشت که درصد قابل توجهی از اشتغال کشور به این بخش اختصاص یابد.هرچند به گفته خانم دکتر کریمی راه اندازی این نوع کسب و کارها مثبت است، حتی اگر سهم اندکی داشته باشد.

پول، شرط اول

استارت آپ هم مثل هر ایده دیگری برای کسب و کار نیاز به یک نظام تامین مالی دارد تا بتواند سرمایه لازم را برای اجرای طرح‌های خود را تامین کند و مقدمات تبدیل آن به یک کسب و کار ادامه دار و قابل رشد آماده کند. اگرچه در حال حاضر تشکیلاتی مثل «صندوق نوآوری و شکوفایی» برای کمک به استارت آپ‌ها وجود دارد، اما این صندوق برای تامین مالی این حوزه از کسب و کار کافی نیست و باید نهادهای مربوط به این حوزه، شکل بگیرد. در چنین شرایطی می‌توان گفت شرایط مناسب برای اینکه حجم این شرکت‌های جدید و استارت آپها مهیاست و پس از آن می‌توانند در GDP و تولید ناخالص ملی سهم داشته باشند. گزارش موسسات تحقیقاتی جهانی نشان می‌دهد که کشورهای توسعه یافته به دنبال سرمایه گذاری ۲۲۰ میلیارد دلاری در حوزه استارت آپ‌ها هستند. بر اساس گزارش شاخص اقتصادی بازار آزاد داوجونز، تعداد ۴۰ استارت آپ اروپایی، با افزایش سرمایه توانسته اند ارزش خود را هر کدام ۱ میلیارد دلار یا بیشتر از آن افزایش دهند. چنین رشدی از این صنعت نوپا برای کشورهایی که جمعیت جوان و تحصیل کرده همانند ایران دارند،می‌تواند سرمایه اولیه تلقی شود.